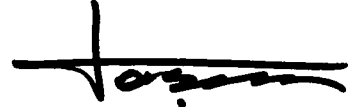


Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Ticaret Bakanı Sayın Ömer Bolat tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 15/12/ 2025



Ec. Gamze Taşcier
Ankara Milletvekili

Kocaeli ili Dilovası ilçesinde meydana gelen yangın faciasında işçiler yaşamını yitirmiştir. Bu olay, çalışma yaşamında alınması gereken önlemlerin neden sistematik biçimde hayata geçirilmediğini ve kamunun denetim sorumluluğunun hangi tercihler sonucunda işlevsiz bırakıldığını bir kez daha gözler önüne sermiştir. Yaşananlar, kaza olarak değerlendirilemez. Dilovası'nda 3'ü çocuk 7 kişinin hayatını kaybettiği iş cinayeti uzun süredir sürdürülen siyasal yaklaşımın kaçınılmaz sonucudur.

Öte taraftan iş cinayetinin ardından hazırlanan iddianame ile siyasal bağlantı şüphesi de kuvvetlenmiştir. Öyle ki, şüpheliler İsmail ORANSAL ve Altay Ali ORANSAL'ın yakalandıkları sırada üzerlerinden birden fazla pasaport çıktığı, bunlar arasında hususi damgalı pasaportların da yer aldığı ve söz konusu pasaportların tamamının iadesine karar verildiği bilgisi yer almıştır. Aynı dosyada hem işçilerin yaşamını yitirdiği bir cinayet hem de kamu gücüyle sağlanan ayrıcalıkların bulunması, meselenin açık biçimde siyasal bir boyutu olduğunu göstermektedir.

Hususi damgalı pasaport, devletin belirli kişilere tanıdığı istisnai bir imkândır. Bu imkân, ya kamu adına yürütülen görevler ya da ülke ekonomisine sağlanan ölçülebilir katkılar karşılığında verilmekte, kamu güvenine dayalı bir ayrıcalık alanı oluşturmaktadır. Bu nedenle hususi pasaport uygulaması, sıradan bir idari işlem olarak ele alınamaz; kamu adına kullanılan yetkinin somut bir göstergesi niteliği taşır.

23 Mart 2017 tarihli ve 2017/9962 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, ihracatçılara hususi damgalı pasaport verilmesini açık ölçütlere bağlamıştır. İhracat tutarları, şirketle fiili bağ, SGK kayıtları ve ilgili kurumların denetimi bu düzenlemenin temel unsurlarıdır. Bu çerçevede, ayrıcalığın keyfi biçimde dağıtılmasını engellemek amacıyla oluşturulmuştur.

Buna karşın, bir iş cinayeti iddianamesinde adı geçen kişilerin, hangi firma üzerinden, hangi ihracat faaliyetleriyle ve hangi denetim süreçlerinden geçerek bu pasaportlara sahip olduklarının kamuoyuna açıklanmamış olması, bu kuralların kâğıt üzerinde kaldığı yönünde güçlü bir kanaat yaratmaktadır. Bu tablo, kamu kurallarının herkese eşit uygulandığı bir düzen iddiasını da ciddi biçimde tartışmalı hâle getirmektedir.

Ortaya çıkan manzara, Türkiye'de uzun süredir yan yana yürütülen iki ayrı siyasetin sonucudur. Bir yanda denetimi zayıflatılmış, maliyeti emekçilere ödenilen bir çalışma düzeni; diğer yanda kamu gücü aracılığıyla belirli çevrelere sağlanan kolaylıklar ve hareket alanları bulunmaktadır. İşçilerin yaşamını korumayan bir sistemin, bazı kişiler için sınırları kolayca aşılabilir kılan bir zemin yaratması, iktidarın tercihlerini açık biçimde ortaya koymaktadır. Bu bağlamda;



38207

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanvekili

1. Dilovası'nda meydana gelen yangın faciasına ilişkin iddianamede adı geçen **İsmail ORANSAL** ve **Altay Ali ORANSAL** isimli şahıslara ait **hususî damgalı (yeşil) pasaportlar**, 23 Mart 2017 tarihli ve **2017/9962 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı** kapsamında mı düzenlenmiştir?
2. Bu şahıslar adına düzenlenen yeşil pasaportlar, **hangi firma veya firmalar üzerinden, hangi ihracat faaliyetleri gerekçe gösterilerek** verilmiştir?
3. Söz konusu pasaportların düzenlenmesine esas alınan **son üç yıla ait ihracat tutarları** nedir ve bu tutarlar **hangi resmi kayıtlar üzerinden** doğrulanmıştır?
4. Anılan şahıslar, yeşil pasaport başvurusu yapıldığı tarihte ilgili firmalarda **sahip, ortak ya da SGK'lı çalışan** sıfatlarından hangisine sahiptir?
5. Bu sıfatlara ilişkin **SGK bildirgeleri ve ticaret sicili kayıtları**, başvuru sürecinde **hangi idari birimler tarafından ve nasıl denetlenmiştir?**
6. Başvuru sürecinde veya pasaport düzenlendikten sonra, **eksik, yanlış ya da yanıltıcı beyanda bulunulup bulunulmadığına ilişkin** Bakanlığınızca herhangi bir inceleme veya denetim yapılmış mıdır?
7. Son beş yıl içerisinde, **2017/9962 sayılı Karar hükümlerine aykırı biçimde** yeşil pasaport aldığı tespit edilen **kişi sayısı kaçtır** ve bu kişiler hakkında **hangi idari işlemler uygulanmıştır?**
8. Dilovası'ndaki yangın faciası gibi kamuoyunda derin etki yaratan olaylarda, **kamu gücüyle sağlanan ayrıcalıklı belge ve statülerin** denetime tabi tutulmasına yönelik Bakanlığınızca **özel bir mekanizma işletilmekte midir?**